

ELU PROJEKTI PORTFOOLIO

Rohelise filmitootmise mudeli väljatöötamine

Projekti nimi (ELU veebilehel): Rohelise filmitootmise mudeli väljatöötamine

Juhendaja(d): Riho Västriku, Jaanus Terasmaa, Anneli Ahven

Liikmed: Ralf Tafenau, Alisa Merkurieva, Ly Aurely Mekk, Karmel Naudre, Aleksandra Šprotser, Merli Vajakas, Doris Sünd, Erli Meinson, Johanna Mägin, Lysette Kadakas, Marian Kokk, Nadežda Muttonen

1. Projekti aruanne

- **Projekti lähteülesanne, eesmärgikirjeldus - teemasse sissejuhatus, milles tutvustatakse üldiselt antud teemat ja ideed ning rollide jaotus gruppides.**

Kuna inimtekkeline keskkond mõjutab paljuski meie kõigi elusid, proovime uurida, kuidas saaks filmitööstuse jalajälge vähendada. Kuna mitmes riigis selles vallas juba tegutsetakse, saime võtta nende väljatöötatud mudelid aluseks, et eestipõhine säästva filmitootmise mudel välja töötada.

ELU projekti eesmärk on kaardistada jätkusuutliku filmitootmisega seotud teemad, lahutada elementideks filmi tootmisahel arendusest järeltöötluseni ja eritleda süsiniku jalajäljega seonduv, katsetada konkreetse pilootprojekti baasil rahvusvaheliselt tunnustatud süsiniku jalajälje kalkulaatoreid Albert ja Eureka. Uurida BFMi tootmispraktikat ja töötada välja juhtnöörid BFMi tootmisosakonnale ressursside ja heitmete vähendamiseks. Eesmärgiks on ka leida tõendus põhiseid alternatiive keskkonnasõbralikumate variantide näol. Tänu sellele projektile tõstame teadlikkust keskkonnaprobleemide suhtes ning saame olla teerajajaks rohelise filmitootmise kontseptsiooni rajamisel.

Projektiliikmed olid projekti alguses jaotatud kahte gruppi: tootmine ja keskkonna grupp. Iganädalaselt toimusid projektikohtumised juhendajatega, aga ka tudengitega eraldi, samuti väiksemates gruppides.

1) Esimene etapp oli dokumentidega tutvumine, analüüs ja taustamaterjalide loomine.

2) Teine etapp filmitootmise analüüs.

3) Kolmas etapp oli soovituslike juhenddokumentide koostamine.

4) Neljas etapp oli kommunikatsioon ja infolevi.

Rollid jaotati grupisiseselt ära jooksvalt. Grupi sees tekkisid paardid ja kolmik, kes tegelesid sama ülesandega.

Esimene rollide jaotus:

Keskkonnagrupp: Doris, Erli, Johanna, Lysette, Marian, Nadežda

Tootmise grupp: Ralf, Ly Aurely, Aleksandra, Alisa, Karmel, Merli

Hilisemad ülesandejaotused:

Kalkulaatori testi grupp: Johanna, Ralf, Ly Aurely

Rohepesu: Nadežda, Marian

Juhendmaterjalide korrigeerimine: Lysette, Karmel

Materjalide soovitusel: Erli, Doris

Kommunikatsioon ja turundus: Merli, Aleksandra

ELU portfoolio koordineerimine: Alisa

- **Probleemi olulisus, kirjeldus ja meetodite valik- teema täpsem kirjeldus, sh probleemi olulisus ja meetodite valik, mille abil seda probleemi soovitakse lahendada. Eelneva olukorra kirjeldus ning põhjendus, miks seda projekti vaja on.**

Roheline filmitootmine on Eestis üsnagi uus kontseptsioon, mis vajab inimestele/tudengitele tutvustamist ja lahti seletamist. Kuna roheline filmitootmine on järjest tähtsam, siis mida varem BFMi tudengid teemaga tutvuvad, seda paremini on nad valmis tulevikus osalema tootmismaailmas. Meie projekti tulemusi saab rakendada soovitusena nii BFM tudengifilmide tegemisel kui ka laialdasemalt Eesti filmitööstuses.

Kavatseme eesmärke täita otsides teaduspõhiseid allikaid, mis toetavad meie hüpoteese seoses rohelise filmi tootmisega ning proovime välja tuua erinevaid võrdluseid ning statistikat, mis toetaksid meie eesmärke. Rühma tegevustest hõlmab projekt läbimõeldud meeskonnatööd, iganädalasi kokkusaamisi, arutelusid olemasoleva ning iseseisvalt leitud materjali põhjal. Lõpptulemuseks tekib süstematiseeritud ülevaade rohelise filmitootmisega seotud alateemadest, nende olemusest ja eripärast Eesti kontekstis. Valmib rohelise tootmise teemaline analüüs BFMi tootmispraktika baasil. Koostatakse juhtnöörid BFMi tootmise keskkonnasõbralikumaks muutmiseks. Soovime leida viisi, kuidas kitsendada keskkonda säästvat käitumisviisi konkreetselt filmitööstusele ning meie valikuks on sõeluda läbi nii palju teemakohast informatsiooni kui võimalik.

- **Tegevuste kirjeldus ja sidusgruppide jõudmine - kirjeldatakse, kellele on projekti tegevused suunatud.**

Jätkusuutliku filmitootmise mudeli väljatöötamiseks kaardistasime ja analüüsisime filmitootmisega seotud teemasid ning töötasime läbi juba olemasolevad tõendus põhised teadmised selles valdkonnas. Selleks lahutasime elementideks filmi tootmisahela arendusest järeltöötluseni, millest fookusesse võtsime tootmise. Viisime ennast kurssi üleüldiselt filmitööstusega ja rohepesuga. Töötasime läbi ja analüüsisime kolme riigi (Slovakkia, Saksamaa, Soome) säästliku filmi tegemise juhendid ja antud projekti jaoks tõime välja olulisemad punktid. Nendest punktidest koostasime dokumendid soovitustega säästlikumaks filmitootmiseks. Lisaks analüüsisime hetke olukorda säästlikuma filmitootmise vaatenurgast. Suurfilmi valdkonnast kohtusime "Erik Kivisüda" ja "Estonia" telesarja produtsendiga, et arutada filmitootmise rohetootmise praktikaid. Lisaks analüüsisime BFM tudengifilmi "Ilus Armin" tegemist, millest selgus, milliseid andmeid koguda on vaja, et kasutada Eureka kalkulaatorit. Meil oli kohtumine Eesti Filmi Instituudi säästliku filmijuhendi koordinaatori Karina Kirsiga, kellega on õhus võimalik koostöö selle projekti või tuleviku projekti raames. Keskkonnagrupp uuris keskkonnateematikat seoses filmide tootmisega; kas ja kui palju esineb säästlikumatel soovitustel rohepesu, millised soovitused annavad milliseid tulemusi, erinevad arvutused ja analüüsid. Lõpptulemuseks koostasime mõlema grupi koostööna BFMi jaoks dokumendid soovitustega, mis aitab filmitööstuses säästlikumalt filme teha.

Uurisime ja analüüsisime järgmisi lugemismaterjale:

- EKOSETTI: A guidebook to sustainable audiovisual production in Finland
- GreenMotion: Minimum ecological standards for German cinema, TV and online/VoD productions
- Slovak Guidelines for sustainable filming

Neid dokumente oli väga huvitav uurida. Kuigi osa teabest ei ole meie lõpuprojekti jaoks asjakohane või aktuaalne, oli siiski kasulik tutvuda erinevate filmitootmise rohelisemaks muutmise meetoditega teistes riikides. Leidsime, et nendes dokumentides korrati sageli sama teavet.

Sidusgrupid:

- *Produktioonifirmad, vabakutselised filmitegijad ja Eesti Filmi Instituut: kuna rohelise filmiprojekti eesmärk on seotud keskkonnamõjuga filmitegemise protsessis, see võib tähendada ressursisäästu, jätkusuutlikke tootmismeetodeid ja tehnoloogiaid, taastuenergia kasutamist, loodussõbralikke materjalide kasutamist jne. Selliste meetmete kasutamisel võivad filmistuudiod ja produktioonifirmad säästa raha ja vähendada oma ökoloogilist jalajälge.*
- *Keskkonnakaitse organisatsioonid ja aktivistid: aidata kaasa keskkonnateadlikkuse tõstmisele ja edendada*

looduskaitse põhimõtteid.

- Tehnoloogiaettevõtted: roheline filmitööstus vajab uusi tehnoloogiaid, seega projekt võib suurendada tehnoloogiaettevõtete teadlikkust keskkonnasäästlikkusest ja tõsta nende huvi keskkonnasõbralikke tehnoloogiate väljatöötamise vastu, näiteks energiasäästlike seadmeid, mis vähendavad CO2 heitkoguseid ja vee- ja energiakasutust.

- BFM-i tudengid ja õppejõud.

● **Projekti jätkusuutlikkus -kirjeldatakse, kuidas on plaanitud tegevuste jätkusuutlikkus ja koostöö sidusgruppidega.**

Projekt mõjutab kõige enam BFMi filmitudengeid ja BFMi ennast. Plaanis on koostöö Best of BFM korraldus meeskonnaga, kes aitab festivali päevadel info levitada ja projekti turundada. Lisaks on räägitud Eesti Filmi Instituudiga, kellel on ka käsil Eesti filmitööstusele rohelse tootmise juhendi loomine. EFI saab meie andmeid kasutada ka statistika kogumisel ja potentsiaalne edasine koostöö sellel teemal on ka loodetavasti võimalik.

● **Tulemustekokkuvõte ja lisad - tulemustekirjapanek ja valminud tööde osad.**

Tulemused esitatakse soovitud kujul nt kirjalikud tööd, kogutud lisamaterjalid, artiklite kokkuvõtted, rühmatöö tulemused ja protsessi analüüsid, juhtumite analüüsid, skeemid, idee- ja mõistekaardid, fotod, joonised, veebilingid jne.

Lõpp-produktina tekkisid järgmised materjalid:

1) rohelse filmitootmise mudel (kolme juhendi kokkuvõte)

2) rohepesu ja näited filmitööstusest

3) ökomärgised ja infomaterjalid

4) tudengifilmi analüüs Eureka kalkulaatoriga

Materjalid leiab [SIIT](#).

Turundusmaterjalideks tekkisid erinevad infograafikud, mis asuvad [SIIN](#).

2. Projekti tegevuskava

Tegevuste nimetus ja lühikirjeldus	Toimumise aeg	Sidusgrupp	Vastutav isik
Tutvumine. Meeskonna rollide jaotamine	06.02 - 12.02		Vastutajad: kõik
Tutvumine filmitootmise etappidega. Vaatame Riho materjali läbi. Saksa, Soome ja Slovakkia dokumentide analüüs.	13.02 - 19.02		Vastutajad: kõik Soome - Alisa, Aleksandra Saksa - Ralf, Ly Aurely Slovakkia - Karmel, Merli
Filmiprodutsent Anneli Ahvena esitlus. Tootmine grupp - teeme pulkadeks tootmise protsessi. Dokumentide läbitöötamine. Keskkonnagrupp - alustame tutvumist süsinikukalkulaatoritega, võrrelda erinevaid asju (nt akupank, generaator, elektrivõrgus olemine).	27.02 - 06.03		Vastutaja: Anneli Ahven
Jaanus Terasmaa ettekanne rohepesu teemal. Keskkonnagrupp: ülemaailmsed säästva arengu eesmärgid.	6.03 - 12.03		Vastutaja: Jaanus Terasmaa
Külaline Karina Kirs EFI-st. Koostöö EFI-ga.	13.03		Vastutajad: kõik
Produtsent Elina Litvinova ("Estonia"telesari) loeng.	20.03		Vastutajad: kõik
Külaline: Anne Puolanne, Ekosetti.	03.04		Vastutajad: kõik

BFMi tudengifilmi "Ilus Armin" süsiniku jalajälje arvutamine süsiniku kalkulaatoriga Eureka	03.04 - 15.05		Vastutajad: analüüsimisgrupp
ELU projekti vahekokkuvõte. Mõlemad grupid eraldi teevad aruande ja esitluse.	24.03		Vastutajad: kõik
Keskkonnagrupp: Eureka kalkulaatori testimine. "Estonia" teleseriaali süsinikujalajälje analüüsi tulemuste analüüs. Tootmise grupp: Guidebooki korrigeerimine, BFMi tehnikapargi läbikäimine.	27.03 - 16.04		Vastutajad: kõik
ELU töötubadest osavõtmine ja info jagamine.	vastavalt ELU pakutud kuupäevadele		Vastutaja: Karmel
BoB-i meeskonnaga koostöö võimalused. Teemad: roheline auhind, ELU projekti turundusvõimalused.	17.04		Vastutaja: Alisa
Tootmise grupp: guidebooki korrigeerimine, teistelt materjali saamine, juhendajatega suhtlemine.	17.04 - 02.05		Vastutajad: Karmel, Lysette
Tehnikapargi andmete võrdlus.	02.05		Vastutaja: Riho Västrik
Valmib rohelise filmitootmise analüüs BFMi tootmispraktika baasil.	17.04 - 14.05		Vastutajad: kõik
Koostame juhtnõõrid BFMi tootmise keskkonnasõbralikumaks muutmiseks.	8.05 - 22.05		Vastutajad: kõik

Kommunikatsioon ja turundus: meie info töötajate infokirja, tudengite infokirja ning BFMi infokirja jagamine.	22.05		Vastutajad: Merli, Aleksandra
ELU projekti kaitsmine	25.05		Vastutajad: kõik

3. Meediakajastus - lisatakse meediakajastus (tekstifail, veebilink, sotsiaalmeediakanal, heli- või videosalvestis jne) sellest, kuidas on projekti tegevusi, protsessi ja/või tulemust kajastatud. Näiteid projekti levitamise viisidest ja kanalitest:

Kommunikatsiooni- ja turundusplaan on leitav [siin](#). Plaan on suuremat rõhku panna Tallinna Ülikooli sisekanalitele, sest tulemus on pigem suunatud BFMi tudengitele. Kanaliteks on erinevad infokanalid töötajatele, tudengitele, aga ka sisekraanid. Visuaalideks tulevad infograafikud põnevate faktidega. Lisaks kasutame ka TLÜ sotsiaalmeediakanaleid (nii üld kui ka BFMi omasid - Facebook, Instagram). Teeme koostööd ka Best of BFM korraldusmeeskonnaga.

Meediakajastus tekib alates 22. mai 2023 nädalast ning lisatakse kommunikatsiooni- ja turundusplaani.

4. Iga rühmaliikme õpikogemuse reflektsoon - iga õppija individuaalne õpikogemus (kuni 150 sõna), kus tuuakse välja, millise kogemuse projektis osalemine andis ning antakse hinnang püstitatud eesmärkide saavutamisele.

Ralf Tafenau: Olen BFM'is lõpetanud ristmeedia eriala ja antud hetkel olen õppimas dokumentaalfilmi, nii et antud projekti teema kõnetas mind kohe algusest. Rohelise lähenemisega eluviis on olnud osa mu elust juba pikemat aega, aga polnud varasemalt väga antud teema peale mõelnudki. Projekt andis väga hea, huvitava ja kasulikku infot, et kui suure jalajäljega erinevad produktsioonid tegelikult on. Projekt tundus alguses lihtne ja konkreetne, üpriski kiirelt oli aru saada kui laia haardega roheline filmitootmine tegelikult on. Eesmärgid tundusid projekti jooksul vahepeal natuke muutuvat, aga lõpuks sai asi selgemaks ja paika pandud eesmärgid ka täidetud. Kuna tegemist on väga suure ja keerulise teemaga, siis kindlasti saab seda asja veel edasi aretada ja täiustada, aga eks selle jaoks on tulevased projektid.

Alisa Merkurieva: Liitusin projektiga eelkõige sellepärast, et mind huvitab keskkonnateema, ning usun, et peame selle eest hoolitsema. Arvan, et suureks takistuseks minu jaoks oli ikka see, et eesti keel on minu jaoks võõrkeel. Tundsin end alati pigem "toetavaks mängijaks". Vaatamata sellele, et kogu see teema on raske ja segane proovisin ma konteksti süveneda. Tundub, et see projekt oli väga mahukas ning kindlasti vajab rohkem aega edasi arenemiseks. Arvan, et roheline filmitootmise mudeli väljatöötamine oleks kasulik nii BFM-i kontekstis, kui ka suuremal plaanil. Samuti tunnen, et uus info, mida sain teada selle projekti raames, on võimalik ka päriselus rakendada, et vähendada süsiniku jalajälge. Isiklikult muudan oma eluviisi rohelisema suuna poole, ning arvan, et nüüd hakkab ka selle mõtteviisi edaspidi oma perekonna liikmetele ja sõpradele propageerima.

Ly Aurely Mekk: Projektis osalemise eesmärgiks oli täiendada oma teadmisi filmikunsti valdkonnas ja antud projekt vastas mu ootustele ning avas filmikunsti maailma täiesti teise nurga alt. Kindlasti need teadmised on tulevikus kasuks kuna filmikunst on valdkond kuhu sooviksin liikuda. Lisaks andis see projekt teadmised ja oskused grupina töötamiseks. Erinevatelt erialadelt tudengitega koos midagi olulist teha oli väga meeldiv ja hariv kogemus. Filmikunst on oma olemuselt keeruline valdkond ja alguses oli raske aru saada, mis suunas peaksime liikuma ja milline peaks meie koostöö tulemus olema. Lõppkokkuvõttes meeskonna tööna sai paika pandud eesmärgid ja väikestes gruppides töötades eesmärgid täideti - valmis juhenddokument, infokogumikud ja ühe tudengifilmi süsiniku jalajälje analüüs. Nii lühikese ajaga nii laiali valgavas valdkonnas on see väga hea tulemus. Kindlasti on sellest kõigest abi tulevikus BFM-ile kui ka Eesti filmikunsti maastikule. Filmide tootmine liigub rohelisema tootmise suunas ja antud projekt on vaid alles algus, millele kindlasti on tulevikus järke oodata.

Karmel Naudre: Mina ise õppisin kindlasti eelkõige keskkondlike teadmisi ja tegelikult ka seda, et milline jälg on filmitootmisel tegelikult. Olles ise filmikunsti valdkonnas sees, ei saanud ma aru, kui mahukas on tegelikult kõik sellega seonduv. Juhendajad ning kaastudengid olid mõtte ja südamega kaasas ning seda haaratum olin sellest teemast ka mina ise. Kuna teema on nii lai ja oluline, ei osanud ei tudengid ega juhendajad kohe alguses fookust leida, aga ka teadmine, et see ongi mahukam ja jätkamist vajav töö, on samuti väga oluline. Seega esialgsed eesmärgid muutusid, kuid suurem ja põhilisem eesmärk jäi samaks – aidata kaasa keskkonnasõbralikumale filmitootmisele. Dünaamika osas kulges minu jaoks kõik loomulikult, üldiselt tõuseb ikka esile väiksem grupp, tänu kellele on töö väga sujuv ning arusaadav ning selle eest saab ainult tänulik olla. Kahtlemata on kõik oma panuse sellesse projekti andnud ning ma loodan, et veel suurema innuga saab see jätkuda.

Aleksandra Šprotser: Liitusin projekti teema tõttu, kuna mul oli juba filmitootmise kogemus ja mind huvitas küsimus, kuidas muuta filmitootmine keskkonnasõbralikumaks. Kahjuks toimusid ELU projekti koosolekud samal ajal kui minu teine kohustuslik tund ja seetõttu ei saanud ma rühmatöös võimalikult palju osaleda. Tänu projekti eestvedajate poolt meile antud materjalide uurimisele olen säästva filminduse teemat palju sügavamalt uurinud ja materjalidest juba palju uut infot õppinud. Näiteks see, et jätkusuutlik filmitegemine algab stsenaariumi kirjutamisest. Sain ka teada, et mida väiksem on eelarve, seda suurem on surve filmitegemisele olla jätkusuutlik. Sel põhjusel on tudengifilmid üsna keskkonnasõbralikud. Oleme teinud vaid väikese osa sellest, mida tegelikult on vaja teha. Oluline on, et BFM tutvustaks keskkonnafilmitegemise loenguid ja tõstataks seda teemat sagedamini. Kui võtta Eesti filmitootmine tervikuna, siis selle info edasiliikumiseks on oluline jätkata koostööd EFI ja filmitöötajate ühinguga. Meie projekti panus on kahjuks väga väike, kuid loodan, et see on suurepärane lähtepunkt edaspidiseks tööks.

Merli Vajakas: Minu jaoks oli kõige huvitavam projekti juures, et see oli keskkonnasäästlikkuse teemal ning filmivaldkonnast. Sain palju põnevat teada, kuigi palju oli ka üsna loogiline, kui oled veidi teadlikum. Hea meel, et saime panustada BFMi tudengite tulevikufilmimaailmasse, sest sinna suunas tundub valdkond liikuvat. Meeskonnatöö sujus, kuigi oli keeruline koosolekuid paika saada – kes juba puudusid, ei saanud sõna sekka öelda ka järgmise koosolekuaja paikapanekul. Samuti oleksin oodanud suuremat aktiivsust paljudelt liikmetelt, kuid saan aru, et kõigil on oma erialaga seoses kiired ajad. Siiski saime palju edasi minna ning koosolekuvälisel ajal inimesed tundusid oma asjad ära tegevat. Sain ise rakendada nn utsitaja rolli ehk proovisin memosid kirjutada ning meelde tuletada, kui kohtumine tulemas.

Doris Sünd: Projektiga liitusin, sest mind huvitab keskkonnasäästlik eluviis ning selle rakendamine. Filmi tootmine on mulle võõras, kuid olen uurinud jätkusuutlikke tegevuste rakendamist erinevatelt aspektidelt, alustades energiakasutusest, keskkonnasõbralike materjalide valimisest ja lõpetades vajaliku informatsiooni jagamisega töökollektiivis. Projekti informatsiooniga tutvudes mõistsin, et filmi tootmine on suur projekt,

milles töötab kollektiivina palju inimesi. Läbimõeldud väiksed ja suured keskkonnasõbralikud otsused ja säästlike materjalide valik võivad anda suurte projektide elluviimisel märgatava mõju keskkonnale. Õppisin selle projektiga, et ühiskond vajab rohkem keskkonnateadlikkust tõstvat informatsiooni, plakateid ja läbimõeldud tegevusi, tuletamaks meelde, kuidas olla keskkonnasõbralikum. Meie projektis olid erinevad inimesed erinevatelt erialadelt, kes täiustasid ja abistasid üksteist, et luua kontseptsioon mis abistab filmitootmist.

Erli Meinson: Liitusin projektiga, sest teema oli minu jaoks täiesti uus ning nimepidi tundus huvitav. Filmindusega pole ma kunagi kokku puutunud ning pole ka kunagi sattunud mõtlema, et kuidas filmi tegemine käib ning mida selleks kasutatakse ja kui palju mingit materjali kuskile kulub. Väga palju oli abi erinevatest materjalidest ja dokumentidest, mis meile juhendajate poolt anti, sest sain kaudse ülevaate projekti sisust. Kuna ma õpin loodusteadusi, siis selle teema sidumine filmindusega tegi projekti väga palju huvitavamaks. Info otsimine ja selle läbitöötamine oli koht, kust sain vast kõige rohkem teadmisi. Kuna põhieesmärk oli välja töötada juhtnöörid BFMi tootmisosakonnale ressursside ja heitmete vähendamiseks, siis julgen väita, et saime sellega hakkama. Kindlasti võiks selle projektiga edasi minna ja seda veel rohkem täiendada.

Johanna Mägin: Liitusin projektiga, sest suhtusin teemasse "Roheline filmitootmine" skeptiliselt, kuid vaatamata sellele teadsin, et teema vajab tähelepanu. Minu jaoks oli väga huvitav kaardistada teema kitsaskohti nagu näiteks rohepesu filmitööstuses ja võrrelda spetsiaalselt filmitööstusele loodud süsiniku jalajälje kalkulaatoris erinevate valdkondade (transport, tehnika, toitlustus) mõju. Projekti jooksul mõistsin, et antud teema puhul on tarvis alustada sammudega ülikooli tasandil, et noored filmitegijad oleksid teadlikumad ja seega saaks Eesti filmitootmine tulevikus olla väiksema süsiniku jalajäljega. Vaatamata sellele, et projektile püstitatud eesmärgid olid keerulisemad ja suuremad, kui lõpuks välja tuli, siis isiklikus plaanis tean, et sain teemas orienteerumise kogemuse ning mõtteid, millele ise filme tootes tähelepanu pöörata.

Lysette Kadakas: Liitusin antud projektiga lootes saada uusi teadmisi filmikunsti valdkonnas, samuti huvitas veel ka see, et kuidas oleks võimalik teha filmitootmist keskkonnasõbralikumalt ja kui palju üldse mõjutab see keskkonda. Sain kõigis eelnevalt nimetatud valdkondades väga palju uusi teadmisi juurde ning see projekt oli väga silmaringi avardav ja põnev. Eelnevalt pole üldse mõelnudki, et ka filmitootmisel võib olla üpriski suur süsinikujalajalg ning et see mõjutab ka keskkonda. Kindlasti oleks soovinud veel antud teemasse sügavamalt süveneda, kuid kuna teema on väga lai, siis ei jõudnud antud ajaperioodi jooksul kõiki teemasid lähemalt uurida. Kuid siiski antud projekt oli küllaltki pikk, et saada piisavalt teadmisi antud teema kohta. Gruppides tööd sujusid suhteliselt hästi ja kõikidel oli oma roll, mida täideti. Üldiselt arvan, et antud projekt on kokkuvõttes väga oluline ning oli huvitav selles projektis kaasa lüüa. Loodan, et meie grupi tehtud töö on mingigi mõju, kellegi mõtteviisile, et kuidas saaks keskkonnasõbralikumalt filme toota.

Marian Kokk: Liitusin projektiga, kuna mind huvitab keskkonnasäästlik eluviis ning filmi tootmisega puudus igasugune kokkupuude ja teema tundus põnev. Polnud isegi varem mõelnud kuivõrd suure jalajälje võib ühe filmi tootmine jätta ning kui suures osas ja mitmel tasandil toimub rohepesu. Leian, et sain kogu projekti käigus palju teadlikumaks filmi tootmise erinevatest aspektidest ning kui palju on tegelikult erinevaid alternatiive rohelisemaks filmi tootmiseks. Teema iseenesest on väga lai ja sügav ning vajab põhjalikumat käsitlust, samas usun, et täitsime endale püstitatud eesmärgid. Nagu igas grupitöös oli ka meil eestvedajad, kes panustasid rohkem kui teised, kuid üldplaanis oli väga sujuv ja meeldiv sünergia ning koostöö. Õppisin projekti käigus väga palju, sain informatsiooni, millest varem teadlik polnud ja vaatan filme nüüd natuke teise pilguga.

Nadežda Muttonen: Liitusin selle projektiga, sest tundsin huvi rohelise filmitööstuse vastu. Enne projekti alustamist pole mõelnud, et see teema on ka keskkonnasõbralikus ja järkusuutlikus filmitööstuses nii oluline. Mul oli suur rõõm avastada, kui põhjalik ja huvitav see projekt tegelikult on ning kui palju uusi teadmisi ma selle käigus omandasin. Mind kõnetas eriti rohepesu teema ja kuidas see filmitööstuses esineb ning milline mõju see keskkonnale omab. See teadlikkus tekitas minus tõsist mõtlemist ning innustas mind kaaluma, kuidas saan oma panuse anda keskkonnasõbralikuma filmitööstuse edendamisse. Projekti käigus sain rohkem teada erinevate roheliste meetmete ja lahenduste kohta, mida saab rakendada filmitööstuses. Näiteks energia efektiivne valgustus, taaskasutatavad materjalid, transpordi jätkusuutlikkus jne. Mul oli võimalus jagada ideid ja õppida teistelt projektimeeskonna liikmetelt, mis oli väga inspireeriv. See teema on oluline mitmel põhjusel. Esiteks teema võib olla ka seotud meie igapäevaeluga ja mõjutada meie otsuseid ning käitumist. Näiteks, kui räägime kliimamuutustest, võib see mõjutada meie tarbimisharjumusi, transpordivalikuid ja energiakasutust. Samas rohelise filmitööstuse teema võivad olla seotud meie ühiskonna ja kultuuri muutustega. Näiteks võib rääkida tehnoloogia mõjust meie elule, tehnoloogilisest arengust. Need teemad on olulised, et saaksime mõista, kuidas meie ühiskond ja kultuur muutuvad ning kuidas need muutused meid mõjutavad.